

¹Und nach zwei Jahren hatte Pharao einen Traum, wie er stünde am Nil² und sähe aus dem Wasser steigen sieben schöne, fette Kühe; die gingen auf der Weide im Grase.³Nach diesen sah er andere sieben Kühe aus dem Wasser aufsteigen; die waren häßlich und mager und traten neben die Kühe an das Ufer am Wasser.⁴Und die häßlichen und mageren fraßen die sieben schönen, fetten Kühe. Da erwachte Pharao.⁵Und er schlief wieder ein, und ihn träumte abermals, und er sah, daß sieben Ähren wuchsen an einem Halm, voll und dick.⁶Darnach sah er sieben dünnen Ähren aufgehen, die waren vom Ostwind versengt.⁷Und die sieben mageren Ähren verschlangen die sieben dicken und vollen Ähren. Da erwachte Pharao und merkte, daß es ein Traum war.⁸Und da es Morgen ward, war sein Geist bekümmert; und er schickte aus und ließ rufen alle Wahrsager in Ägypten und alle Weisen und erzählte ihnen seine Träume. Aber da war keiner, der sie dem Pharao deuten konnte.⁹Da redete der oberste Schenke zu Pharao und sprach: Ich gedenke heute an meine Sünden.¹⁰Da Pharao zornig ward über seine Knechte, und mich mit dem obersten Bäcker ins Gefängnis legte in des Hauptmanns Hause,¹¹da träumte uns beiden in einer Nacht, einem jeglichen sein Traum, des Deutung ihn betraf.¹²Da war bei uns ein hebräischer Jüngling, des Hauptmanns Knecht, dem erzählten wir's. Und er deutete uns unsere Träume, einem jeglichen seinen Traum.¹³Und wie er uns deutete, so ist's ergangen; denn ich bin wieder in mein Amt gesetzt, und jener ist

¹وَحَدَّثَ مِنْ بَعْدِ سَنَتَيْنِ مِنَ الزَّمَانِ أَنَّ فِرْعَوْنَ رَأَى خُلْمًا، وَإِذَا هُوَ وَقِفٌ عِنْدَ النَّهْرِ.²وَهُوَذَا سَبْعُ بَقَرَاتٍ طَالِعَةٍ مِنَ النَّهْرِ حَسَنَةٍ الْمَنْظَرِ وَسَمِيَّةِ اللَّحْمِ، فَارْتَعَثَ فِي رَوْضَةٍ. ثُمَّ هُوَذَا سَبْعُ بَقَرَاتٍ أُخْرَى طَالِعَةٍ وَرَاءَهَا مِنَ النَّهْرِ قَبِيحَةٍ الْمَنْظَرِ وَرَقِيقَةِ اللَّحْمِ. فَوَقَفَتْ بِجَانِبِ الْبَقَرَاتِ الْأُولَى عَلَى شَاطِئِ النَّهْرِ.⁴فَأَكَلَتِ الْبَقَرَاتُ الرَّقِيقَةَ الْمَنْظَرِ وَالرَّقِيقَةُ اللَّحْمَ الْبَقَرَاتِ السَّبْعِ الْحَسَنَةِ الْمَنْظَرِ وَالسَّمِيَّةِ. وَاسْتَيْقَطَ فِرْعَوْنُ.⁵ثُمَّ تَامَ فَخَلَّمَ تَائِيَةً. وَهُوَذَا سَبْعُ سَنَابِلٍ طَالِعَةٍ فِي سَاقٍ وَاحِدٍ سَمِيَّةٍ وَحَسَنَةٍ.⁶ثُمَّ هُوَذَا سَبْعُ سَنَابِلٍ رَقِيقَةٍ وَمَلْفُوحَةٍ بِالرَّيْحِ الشَّرْقِيَّةِ تَائِيَةٍ وَرَاءَهَا.⁷فَابْتَلَعَتِ السَّنَابِلُ الرَّقِيقَةَ السَّنَابِلُ السَّبْعِ السَّمِيَّةِ الْمُكْمِلَةَ. وَاسْتَيْقَطَ فِرْعَوْنُ وَإِذَا هُوَ خُلْمٌ.⁸وَكَانَ فِي الصَّبَاحِ أَنَّ نَفْسَهُ انْتَرَعَجَتْ، فَأَرْسَلَ وَدَعَا جَمِيعَ سَحَرَةِ مِصْرَ وَجَمِيعَ حُكَمَائِهَا، وَقَصَّ عَلَيْهِمْ فِرْعَوْنُ خُلْمَهُ. فَلَمْ يَكُنْ مَنْ يُعَبِّرُهُ لِفِرْعَوْنَ. ثُمَّ قَالَ رَئِيسُ السَّقَاةِ لِفِرْعَوْنَ، أَنَا أَتَذَكَّرُ الْيَوْمَ خَطَابَايَ.¹⁰فِرْعَوْنُ سَخَطَ عَلَى عَبْدَيْهِ، فَجَعَلَنِي فِي حَبْسٍ بَيْتِ رَئِيسِ الشَّرِطِ أَنَا وَرَئِيسُ الْخَبَّازِينَ.¹¹فَخَلَمْنَا خُلْمًا فِي لَيْلَةٍ وَاحِدَةٍ أَنَا وَهُوَ. خَلَمْنَا كُلُّ وَاحِدٍ يَحْسَبُ تَغْيِيرَ خُلْمِهِ.¹²وَكَانَ هُنَاكَ مَعَنَا غُلَامٌ عِبْرَانِيٌّ عَبْدٌ لِرَئِيسِ الشَّرِطِ فَقَصَصْنَا عَلَيْهِ، فَعَبَّرَ لَنَا خُلْمَيْنَا. عَبَّرَ لِكُلِّ وَاحِدٍ يَحْسَبُ خُلْمِهِ.¹³وَكَمَا عَبَّرَ لَنَا هَكَذَا حَدَّثَ. رَدَّيْنَا أَنَا إِلَى مَقَامِي وَأَمَّا هُوَ فَعَلَّقَهُ.¹⁴فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ وَدَعَا يُوسُفَ، فَأَسْرَعُوا بِهِ مِنَ السَّجْنِ. فَخَلَقَ وَأَبْدَلَ ثِيَابَهُ وَدَخَلَ عَلَى فِرْعَوْنَ.¹⁵فَقَالَ فِرْعَوْنُ لِيُوسُفَ، خَلَمْتُ خُلْمًا وَلَيْسَ مِنْ يُعَبِّرُهُ. وَأَنَا سَمِعْتُ عَنْكَ قَوْلًا، إِنَّكَ تَسْمَعُ أَخْلَامًا لِيُعَبَّرَهَا.¹⁶فَأَجَابَ يُوسُفُ فِرْعَوْنَ، لَيْسَ لِي. اللَّهُ يُجِيبُ بِسَلَامَةٍ فِرْعَوْنَ.¹⁷فَقَالَ فِرْعَوْنُ لِيُوسُفَ، إِنِّي كُنْتُ فِي خُلْمِي وَاقِفًا عَلَى شَاطِئِ النَّهْرِ،¹⁸وَهُوَذَا سَبْعُ بَقَرَاتٍ طَالِعَةٍ مِنَ النَّهْرِ سَمِيَّةِ اللَّحْمِ وَحَسَنَةِ الصُّورَةِ. فَارْتَعَثَ فِي رَوْضَةٍ. ثُمَّ هُوَذَا سَبْعُ بَقَرَاتٍ أُخْرَى طَالِعَةٍ وَرَاءَهَا مَهْرُولَةٍ وَقَبِيحَةِ الصُّورَةِ جِدًّا وَرَقِيقَةِ اللَّحْمِ. لَمْ أَنْظُرْ فِي كُلِّ أَرْضٍ مِصْرَ مِثْلَهَا فِي الْقَبَاحَةِ.²⁰فَأَكَلَتِ الْبَقَرَاتُ الرَّقِيقَةَ وَالْقَبِيحَةُ الْبَقَرَاتِ السَّبْعِ الْأُولَى السَّمِيَّةِ.²¹فَدَخَلْتُ أَجْوَاقَهَا. وَلَمْ يُعْلَمْ أَنَّهَا دَخَلَتْ فِي أَجْوَاقِهَا. فَكَانَ مَنْظَرُهَا قَبِيحًا كَمَا فِي الْأَوَّلِ. وَاسْتَيْقَطْتُ.²²ثُمَّ رَأَيْتُ فِي خُلْمِي وَهُوَذَا سَبْعُ سَنَابِلٍ طَالِعَةٍ فِي سَاقٍ وَاحِدٍ مُمْتَلِئَةٍ وَحَسَنَةٍ.²³ثُمَّ هُوَذَا سَبْعُ

gehenkt.¹⁴ Da sandte Pharao hin und ließ Joseph rufen; und sie ließen ihn eilend aus dem Gefängnis. Und er ließ sich scheren und zog andere Kleider an und kam hinein zu Pharao.¹⁵ Da sprach Pharao zu ihm: Mir hat ein Traum geträumt, und ist niemand, der ihn deuten kann; ich habe aber gehört von dir sagen, wenn du einen Traum hörst, so kannst du ihn deuten.¹⁶ Joseph antwortete Pharao und sprach: Das steht bei mir nicht; Gott wird doch Pharao Gutes weissagen.¹⁷ Pharao sprach zu Joseph: Mir träumte ich stand am Ufer bei dem Wasser¹⁸ und sah aus dem Wasser steigen sieben schöne, fette Kühe; die gingen auf der Weide im Grase.¹⁹ Und nach ihnen sah ich andere sieben, dünne, sehr häßliche und magere Kühe heraussteigen. Ich habe in ganz Ägyptenland nicht so häßliche gesehen.²⁰ Und die sieben mageren und häßlichen Kühe fraßen auf die sieben ersten, fetten Kühe.²¹ Und da sie sie hineingefressen hatten, merkte man's nicht an ihnen, daß sie die gefressen hatten, und waren häßlich gleich wie vorhin. Da wachte ich auf.²² Und ich sah abermals in einen Traum sieben Ähren auf einem Halm wachsen, voll und dick.²³ Darnach gingen auf sieben dünne Ähren, dünn und versengt.²⁴ Und die sieben dünnen Ähren verschlangen die sieben dicken Ähren. Und ich habe es den Wahrsagern gesagt; aber die können's mir nicht deuten.²⁵ Joseph antwortete Pharao: Beide Träume Pharaos sind einerlei. Gott verkündigt Pharao, was er vorhat.²⁶ Die sieben schönen Kühe sind sieben Jahre, und die sieben guten Ähren sind auch die sieben Jahre. Es ist einerlei Traum.²⁷ Die

سَبَائِلَ يَابِسَةٍ رَقِيقَةٍ مَلْفُوحَةٍ بِالرَّيْحِ الشَّرْقِيَّةِ تَأْتِيهِ وَرَاءَهَا.²⁴ فَاتَّبَعَتِ السَّبَائِلُ الرَّقِيقَةُ السَّبَائِلَ السَّيِّئَةَ الْحَسَنَةَ. فَقُلْتُ لِلسَّحَرَةِ وَلَمْ يَكُنْ مَنْ يُخِيرُنِي.²⁵ فَقَالَ يُوسُفُ لِفِرْعَوْنَ، خُلِّمْ فِرْعَوْنَ وَاحِدٌ. قَدْ أَخْبَرَ اللَّهُ فِرْعَوْنَ بِمَا هُوَ صَانِعٌ.²⁶ أَلْبَقَرَاتُ السَّيِّئِ الْحَسَنَةُ هِيَ سَيِّئِ سَيِّئِينَ. وَالسَّبَائِلُ السَّيِّئِ الْحَسَنَةُ هِيَ سَيِّئِ سَيِّئِينَ. هُوَ خُلِّمْ وَاحِدٌ.²⁷ وَالْبَقَرَاتُ السَّيِّئِ الرَّقِيقَةُ الْقَبِيحَةُ الَّتِي طَلَعَتْ وَرَاءَهَا هِيَ سَيِّئِ سَيِّئِينَ. وَالسَّبَائِلُ السَّيِّئِ الْقَارِعَةُ الْمَلْفُوحَةُ بِالرَّيْحِ الشَّرْقِيَّةِ تَكُونُ سَيِّئِ سَيِّئِينَ جُوعًا.²⁸ هُوَ الْأَمْرُ الَّذِي كَلَّمْتُ بِهِ فِرْعَوْنَ. قَدْ أَطَهَرَ اللَّهُ لِفِرْعَوْنَ مَا هُوَ صَانِعٌ.²⁹ هَذَا سَيِّئِ سَيِّئِينَ قَادِمُهُ شَبَعًا عَظِيمًا فِي كُلِّ أَرْضِ مِصْرَ. ثُمَّ تَقُومُ بَعْدَهَا سَيِّئِ سَيِّئِينَ جُوعًا، فَيَنْتَسِي كُلُّ النَّسْعِ فِي أَرْضِ مِصْرَ وَيُبْلَغُ الْجُوعُ الْأَرْضَ.³¹ وَلَا يُعْرِفُ النَّسْعُ فِي الْأَرْضِ مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ الْجُوعِ بَعْدَهُ، لِأَنَّهُ يَكُونُ شَدِيدًا جَدًّا.³² وَأَمَّا عَنْ تَكَرَّرِ الْخُلْمِ عَلَيَّ فِرْعَوْنَ مَرَّتَيْنِ، فَلَأَنَّ الْأَمْرَ مُقَرَّرٌ مِنْ قِبَلِ اللَّهِ، وَاللَّهُ مُسْرِعٌ لِيَصْنَعَهُ.³³ فَالآنَ لِيَنْظُرُ فِرْعَوْنَ رَجُلًا بَصِيرًا وَحَكِيمًا وَيَجْعَلُهُ عَلَى أَرْضِ مِصْرَ. يَفْعَلُ فِرْعَوْنَ قَبُولًا نَظَارًا عَلَى الْأَرْضِ، وَتَأْخُذُ خُمُسَ غَلَّةِ أَرْضِ مِصْرَ فِي سَيِّئِ سَيِّئِ النَّسْعِ، فَيَجْمَعُونَ جَمِيعَ طَعَامِ هَذِهِ السَّنِينَ الْجَيِّدَةِ الْقَادِمَةِ، وَيَخْزِنُونَ قَمْحًا تَحْتَ يَدِ فِرْعَوْنَ طَعَامًا. فِي الْمُدُنِ وَيَخْفِطُونَهُ.³⁶ فَيَكُونُ الطَّعَامُ دَخِيرَةً لِلأَرْضِ لِسَيِّئِ سَيِّئِ الْجُوعِ الَّتِي تَكُونُ فِي أَرْضِ مِصْرَ. فَلَا تَنْقَرِضُ الْأَرْضُ بِالْجُوعِ. فَحَسِّنِ الْكَلَامَ فِي عَيْنِي فِرْعَوْنَ وَفِي عُيُونِ جَمِيعِ عِبِيدِهِ.³⁸ فَقَالَ فِرْعَوْنَ لِعَبِيدِهِ، هَلْ تَجِدُ مِثْلَ هَذَا رَجُلًا فِيهِ رُوحُ اللَّهِ. ثُمَّ قَالَ فِرْعَوْنَ لِيُوسُفَ، بَعْدَ مَا أَعْلَمَكَ اللَّهُ كُلَّ هَذَا، لَيْسَ بِصِيرٍ وَحَكِيمٍ مِثْلِكَ.⁴⁰ أَنْتَ تَكُونُ عَلَى بَنِي، وَعَلَى قِمِكَ يَقْبَلُ جَمِيعَ شَعْبِي. إِلَّا إِنَّ الْكُرْسِيِّ أَكُونُ فِيهِ أَعْظَمُ مِنْكَ.⁴¹ ثُمَّ قَالَ فِرْعَوْنَ لِيُوسُفَ، انْظُرْ. قَدْ جَعَلْتُكَ عَلَى كُلِّ أَرْضِ مِصْرَ. وَخَلَعَ فِرْعَوْنَ خَاتَمَهُ مِنْ يَدِهِ وَجَعَلَهُ فِي يَدِ يُوسُفَ وَالتَّبَسُّةَ نِيَابَ بُوصٍ، وَوَضَعَ طَوْقَ ذَهَبٍ فِي عُنُقِهِ.⁴³ وَأَرْكَبَهُ فِي مَرْكَبَتِهِ الثَّانِيَةِ، وَتَأَدَّوْا أَمَامَهُ أَرْكَعُوا. وَجَعَلَهُ عَلَى كُلِّ أَرْضِ مِصْرَ.⁴⁴ وَقَالَ فِرْعَوْنَ لِيُوسُفَ، أَنَا فِرْعَوْنَ. قَبِذُونَا لَا يَرْفَعُ إِنْسَانُ يَدَهُ وَلَا رِجْلَهُ فِي كُلِّ أَرْضِ مِصْرَ. وَدَعَا فِرْعَوْنَ اسْمَ يُوسُفَ صَفِيَّاتٍ قَنِيحٍ. وَأَعْطَاهُ أَسْنَاتٍ بَنَاتٍ فُوطِي فَارَعَ كَاهِنَ أَوْنِ رَوْجَةٍ. فَخَرَجَ يُوسُفُ عَلَى أَرْضِ مِصْرَ.⁴⁶ وَكَانَ يُوسُفُ ابْنَ

sieben mageren und häßlichen Kühe, die nach jenen aufgestiegen sind, das sind sieben Jahre; und die sieben mageren und versengten Ähren sind sieben Jahre teure Zeit.²⁸ Das ist nun, wie ich gesagt habe zu Pharao, daß Gott Pharao zeigt, was er vorhat.²⁹ Siehe, sieben reiche Jahre werden kommen in ganz Ägyptenland.³⁰ Und nach denselben werden sieben Jahre teure Zeit kommen, daß man vergessen wird aller solcher Fülle in Ägyptenland; und die teure Zeit wird das Land verzehren,³¹ daß man nichts wissen wird von der Fülle im Lande vor der teuren Zeit, die hernach kommt; denn sie wird sehr schwer sein.³² Daß aber dem Pharao zum andernmal geträumt hat, bedeutet, daß solches Gott gewiß und eilend tun wird.³³ Nun sehe Pharao nach einem verständigen und weisen Mann, den er über Ägyptenland setze,³⁴ und schaffe, daß er Amtleute verordne im Lande und nehme den Fünften in Ägyptenland in den sieben reichen Jahren³⁵ und sammle alle Speise der guten Jahre, die kommen werden, daß sie Getreide aufschütten in Pharaos Kornhäuser zum Vorrat in den Städten und es verwahren,³⁶ auf daß man Speise verordnet finde dem Lande in den sieben teuren Jahren, die über Ägyptenland kommen werden, daß nicht das Land vor Hunger verderbe.³⁷ Die Rede gefiel Pharao und allen seinen Knechten wohl.³⁸ Und Pharao sprach zu seinen Knechten: Wie könnten wir einen solchen Mann finden, in dem der Geist Gottes sei?³⁹ Und sprach zu Joseph: Weil dir Gott solches alles hat kundgetan, ist keiner so verständig und weise wie du.⁴⁰ Du sollst über mein Haus

تَلَاثِينَ سَنَةً لَّمَّا وَقَفَ قُدَّامَ فِرْعَوْنَ مَلِكِ مِصْرَ. فَخَرَجَ
يُوسُفُ مِنْ لَدُنْ فِرْعَوْنَ وَاجْتَاَزَ فِي كُلِّ أَرْضِ
مِصْرَ.⁴⁷ وَأَثْمَرَتِ الْأَرْضُ فِي سَنَةِ سِنِي السَّبْعِ
يُخْرِمَ.⁴⁸ فَجَمَعَ كُلُّ طَعَامِ السَّبْعِ سِنِينَ الَّتِي كَانَتْ فِي
أَرْضِ مِصْرَ، وَجَعَلَ طَعَامًا فِي الْمُدُنِ. طَعَامَ حَقْلِ
الْمَدِينَةِ الَّتِي حَوْلَئِهَا جَعَلَهُ فِيهَا.⁴⁹ وَخَرَزَ يُوسُفُ قَمْحًا
كَرْمِلِ الْبَحْرِ، كَثِيرًا جَدًّا حَتَّى تَرَكَ الْعِدَّةَ، إِذْ لَمْ يَكُنْ لَهُ
عَدَدٌ.⁵⁰ وَوُلِدَ لِيُوسُفَ ابْنَانِ قَبْلَ أَنْ تَأْتِيَ سَنَةُ الْجُوعِ،
وَلَدَتْهُمَا لَهُ أَسْنَاثُ بِنْتُ فُوطِي قَارِعَ كَاهِنِ أَوْنِ.⁵¹ وَدَعَا
يُوسُفُ اسْمَ الْبِكْرِ مَنَسَّى قَائِلًا، لِأَنَّ اللَّهَ أَنْسَانِي كُلَّ
تَعْيِي وَكُلَّ بَيْتِ أَبِي.⁵² وَدَعَا اسْمَ الثَّانِي أَفْرَايِمَ قَائِلًا، لِأَنَّ
اللَّهَ جَعَلَنِي مُبْرِمًا فِي أَرْضِ مَدْلَنِي.⁵³ ثُمَّ كَمَلَتْ سَنَةُ
سِنِي السَّبْعِ الَّتِي كَانَ فِي أَرْضِ مِصْرَ.⁵⁴ وَابْتَدَأَتْ سَنَةُ
سِنِي الْجُوعِ تَأْتِي كَمَا قَالَ يُوسُفُ، فَكَانَ جُوعٌ فِي جَمِيعِ
الْبُلْدَانِ. وَأَمَّا جَمِيعُ أَرْضِ مِصْرَ فَكَانَ فِيهَا خُبْرٌ.⁵⁵ وَلَمَّا
جَاعَتْ جَمِيعُ أَرْضِ مِصْرَ وَصَرَخَ الشَّعْبُ إِلَى فِرْعَوْنَ
لَأَجْلِ الْخُبْرِ، قَالَ فِرْعَوْنُ لِكُلِّ الْمِصْرِيِّينَ، اذْهَبُوا إِلَى
يُوسُفَ، وَالَّذِي يَقُولُ لَكُمْ افْعَلُوا.⁵⁶ وَكَانَ الْجُوعُ عَلَى كُلِّ
وَجْهِ الْأَرْضِ. وَفَتَحَ يُوسُفُ جَمِيعَ مَا فِيهِ طَعَامٌ وَبَاعَ
لِلْمِصْرِيِّينَ. وَاشْتَدَّ الْجُوعُ فِي أَرْضِ مِصْرَ.⁵⁷ وَجَاءَتْ كُلُّ
الْأَرْضِ إِلَى مِصْرَ إِلَى يُوسُفَ لِتَشْتَرِيَ قَمْحًا، لِأَنَّ الْجُوعَ
كَانَ شَدِيدًا فِي كُلِّ الْأَرْضِ.

sein, und deinem Wort soll all mein Volk gehorsam sein; allein um den königlichen Stuhl will ich höher sein als du.⁴¹ Und weiter sprach Pharao zu Joseph: Siehe, ich habe dich über ganz Ägyptenland gesetzt.⁴² Und er tat seinen Ring von seiner Hand und gab ihn Joseph an seine Hand und kleidete ihn mit köstlicher Leinwand und hing eine goldene Kette an seinen Hals⁴³ und ließ ihn auf seinem zweiten Wagen fahren und ließ vor ihm ausrufen: Der ist des Landes Vater! und setzte ihn über ganz Ägyptenland.⁴⁴ Und Pharao sprach zu Joseph: Ich bin Pharao; ohne deinen Willen soll niemand seine Hand und Fuß regen in ganz Ägyptenland.⁴⁵ Und nannte ihn den heimlichen Rat und gab ihm ein Weib, Asnath, die Tochter Potipheras, des Priesters zu On. Also zog Joseph aus, das Land Ägypten zu besuchen.⁴⁶ Und er war dreißig Jahre alt, da er vor Pharao stand, dem König in Ägypten; und fuhr aus von Pharao und zog durch ganz Ägyptenland.⁴⁷ Und das Land trug in den sieben reichen Jahren die Fülle;⁴⁸ und sie sammelten alle Speise der sieben Jahre, so im Lande Ägypten waren, und taten sie in die Städte. Was für Speise auf dem Felde einer jeglichen Stadt umher wuchs, das taten sie hinein.⁴⁹ Also schüttete Joseph das Getreide auf, über die Maßen viel wie Sand am Meer, also daß er aufhörte es zu zählen; denn man konnte es nicht zählen.⁵⁰ Und Joseph wurden zwei Söhne geboren, ehe denn die teure Zeit kam, welche ihm gebär Asnath, Potipheras, des Priesters zu On, Tochter.⁵¹ Und er hieß den ersten Manasse; denn Gott, sprach er, hat mich lassen

vergessen alles meines Unglücks und all meines Vaters Hauses.⁵² Den andern hieß er Ephraim; denn Gott, sprach er, hat mich lassen wachsen in dem Lande meines Elends.⁵³ Da nun die sieben reichen Jahre um waren in Ägypten,⁵⁴ da fingen an die sieben teuren Jahre zu kommen, davon Joseph gesagt hatte. Und es ward eine Teuerung in allen Landen; aber in ganz Ägyptenland war Brot.⁵⁵ Da nun das ganze Ägyptenland auch Hunger litt, schrie das Volk zu Pharao um Brot. Aber Pharao sprach zu allen Ägyptern: Gehet hin zu Joseph; was euch der sagt, das tut.⁵⁶ Als nun im ganzen Lande Teuerung war, tat Joseph allenthalben Kornhäuser auf und verkaufte den Ägyptern. Denn die Teuerung ward je länger, je größer im Lande.⁵⁷ Und alle Lande kamen nach Ägypten, zu kaufen bei Joseph; denn die Teuerung war groß in allen Landen.